Сряда, 19 май 2021 г.

P9_TA(2021)0240

Европейска стратегия за интеграция на енергийните системи

Резолюция на Европейския парламент от 19 май 2021 г. относно европейска стратегия за интеграция на енергийните системи (2020/2241(INI))

(2022/C 15/05)

Европейският парламент,

— като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 194 от него,

— като взе предвид Парижкото споразумение относно изменението на климата от 12 декември 2015 г.,

— като взе предвид цел за устойчиво развитие № 7 на ООН „Осигуряване на достъп до финансово достъпна, надеждна, устойчива и модерна енергия за всички“,

— като взе предвид съобщението на Комисията от 16 февруари 2016 г., озаглавено „Стратегия на ЕС в сферата на отоплението и охлаждането“ (COM(2016)0051),

— като взе предвид съобщението на Комисията от 28 ноември 2018 г., озаглавено „Чиста планета за всички — Европейска стратегическа дългосрочна визия за просперираща, модерна, конкурентоспособна и неутрална по отношение на климата икономика“ (COM(2018)0773),

— като взе предвид съобщението на Комисията от 11 декември 2019 г., озаглавено „Европейският зелен пакт“ (COM(2019)0640),

— като взе предвид съобщението на Комисията от 19 февруари 2020 г., озаглавено „Европейска стратегия за данните“ (COM(2020)0066),

— като взе предвид съобщението на Комисията от 10 март 2020 г., озаглавено „Нова промишлена стратегия за Европа“ (COM(2020)0102),

— като взе предвид съобщението на Комисията от 8 юли 2020 г., озаглавено „Тласък за неутралната по отношение на климата икономика: Стратегия на ЕС за интеграция на енергийната система“ (COM(2020)0299),

— като взе предвид съобщението на Комисията от 8 юли 2020 г., озаглавено „Стратегия за използването на водорода за неутрална по отношение на климата Европа“ (COM(2020)0301),

— като взе предвид съобщението на Комисията от 17 септември 2020 г., озаглавено „Засилване на европейската амбиция в областта на климата за 2030 г. Инвестиция в неутрално по отношение на климата бъдеще в полза на нашите граждани“ (COM(2020)0562),

— като взе предвид съобщението на Комисията от 14 октомври 2020 г., озаглавено: „Вълна на саниране за Европа — екологизиране на нашите сгради, създаване на работни места, подобряване на качеството на живот“ (COM(2020)0662),

— като взе предвид съобщението на Комисията от 14 октомври 2020 г., озаглавено „Европейска стратегия за намаляване на емисиите на метан“ (COM(2020)0663),

— като взе предвид доклада на Комисията от 14 октомври 2020 г. относно Енергийния съюз (COM(2020)0950),

— като взе предвид доклада на Комисията от 14 октомври 2020 г. за напредъка по отношение на конкурентоспособността на чистата енергия (COM(2020)0953),

— като взе предвид доклада на Комисията от 14 октомври 2020 г. относно енергийната ефективност (COM(2020)0954),

— като взе предвид доклада на Комисията от 14 октомври 2020 г. за напредъка в областта на възобновяемата енергия (COM(2020)0952),

— като взе предвид доклада на Комисията от 14 октомври 2020 г., озаглавен „Енергийните цени и разходи в Европа“ (COM(2020)0951),

— като взе предвид съобщението на Комисията от 19 ноември 2020 г., озаглавено „Стратегия за използването на потенциала за енергия от възобновяеми източници в морето за неутрално по отношение на климата бъдеще“ (COM(2020)0741),

Сряда, 19 май 2021 г.

— като взе предвид заключенията на Съвета от 25 юни 2019 г. относно бъдещето на енергийните системи в Енергийния съюз, които да гарантират енергийния преход и постигането на целите в областта на енергетиката и климата до 2030 г. и след това,

— като взе предвид заключенията на Съвета от 11 декември 2020 г. относно нова цел на ЕС за климата за 2030 г.,

— като взе предвид заключенията на Европейския съвет от 12 декември 2019 г.,

— като взе предвид инициативата „Водород“, стартирана от австрийското председателство на Съвета в Линц на 17 и 18 септември 2018 г.,

— като взе предвид инициативата „Устойчива и интелигентна газова инфраструктура за Европа“, стартирана от румънското председателство на Съвета на 1 и 2 април 2019 г. в Букурещ,

— като взе предвид Директива 2003/96/ЕО на Съвета от 27 октомври 2003 г. относно преструктурирането на правната рамка на Общността за данъчно облагане на енергийните продукти и електроенергията ([1]),

— като взе предвид Директива № 2006/66/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 6 септември 2006 г. относно батерии и акумулатори и отпадъци от батерии и акумулатори, и за отмяна на Директива 91/157/ЕИО ([2]),

— като взе предвид Регламент (ЕС) № 347/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 април 2013 г. относно указания за трансевропейската енергийна инфраструктура и за отмяна на Решение № 1364/2006/ЕО, както и за изменение на регламенти (ЕО) № 713/2009, (ЕО) № 714/2009 и (ЕО) № 715/2009 ([3]) (Регламент за трансевропейската енергийна мрежа (TEN-E)),

— като взе предвид Регламент (ЕС) № 1316/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013 г. за създаване на Механизъм за свързване на Европа, за изменение на Регламент (ЕС) № 913/2010 и за отмяна на регламенти (ЕО) № 680/2007 и (ЕО) № 67/2010 ([4]) (Регламент за Механизма за свързване на Европа), който понастоящем е в процес на преразглеждане,

— като взе предвид Директива 2014/94/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 22 октомври 2014 г. за разгръщането на инфраструктура за алтернативни горива ([5]),

— като взе предвид Регламент (ЕС) 2018/1999 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. относно управлението на Енергийния съюз и на действията в областта на климата, за изменение на регламенти (ЕО) № 663/2009 и (ЕО) № 715/2009 на Европейския парламент и на Съвета, директиви 94/22/ЕО, 98/70/ЕО, 2009/31/ЕО, 2009/73/ЕО, 2010/31/ЕС, 2012/27/ЕС и 2013/30/ЕС на Европейския парламент и на Съвета, директиви 2009/119/ЕО и (ЕС) 2015/652 на Съвета и за отмяна на Регламент (ЕС) № 525/2013 на Европейския парламент и на Съвета ([6]),

— като взе предвид Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. за насърчаване на използването на енергия от възобновяеми източници ([7]) (Директивата за енергията от възобновяеми източници),

— като взе предвид Директива (ЕС) 2018/2002 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. за изменение на Директива 2012/27/ЕС относно енергийната ефективност ([8]) (Директива за енергийната ефективност),

— като взе предвид Директива (ЕС) 2019/944 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юни 2019 г. относно общите правила за вътрешния пазар на електроенергия и за изменение на Директива 2012/27/ЕС ([9]),

---

([1]) ОВ L 283, 31.10.2003 г., стр. 51.
([2]) ОВ L 266, 26.9.2006 г., стр. 1.
([3]) ОВ L 115, 25.4.2013 г., стр. 39.
([4]) ОВ L 348, 20.12.2013 г., стр. 129.
([5]) ОВ L 307, 28.10.2014 г., стр. 1.
([6]) ОВ L 328, 21.12.2018 г., стр. 1.
([7]) ОВ L 328, 21.12.2018 г., стр. 82.
([8]) ОВ L 328, 21.12.2018 г., стр. 210.
([9]) ОВ L 158, 14.6.2019 г., стр. 125.

— като взе предвид Регламент (ЕС) 2019/943 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юни 2019 г. относно вътрешния пазар на електроенергия ([10]),

— Регламент (ЕС) № 559/2014 на Съвета от 6 май 2014 г. за създаване на съвместно предприятие „Горивни клетки и водород 2“ ([11]),

— като взе предвид своята резолюция от 14 март 2019 г. относно изменението на климата — европейска стратегическа дългосрочна визия за просперираща, модерна, конкурентоспособна и неутрална по отношение на климата икономика в съответствие с Парижкото споразумение ([12]),

— като взе предвид своята резолюция от 28 ноември 2019 г. относно извънредното положение по отношение на климата и околната среда ([13]),

— като взе предвид своята резолюция от 28 ноември 2019 г. относно Конференцията на ООН по изменението на климата за 2019 г., която се провежда в Мадрид, Испания (COP25) ([14]),

— като взе предвид своята резолюция от 15 януари 2020 г. относно Европейския зелен пакт ([15]),

— като взе предвид своята резолюция от 02 юли 2020 г. относно всеобхватен европейски подход към съхранението на енергия ([16]),

— като взе предвид своята резолюция от 10 юли 2020 г. относно преразглеждането на указанията за трансевропейската енергийна инфраструктура ([17]),

— като взе предвид член 54 от своя Правилник за дейността,

— като взе предвид становището на комисията по транспорт и туризъм,

— като взе предвид доклада на комисията по промишленост, изследвания и енергетика (A9-0062/2021),

А. като има предвид, че Парламентът, Съветът и Комисията подкрепиха целта за неутрална по отношение на климата икономика до 2050 г. в съответствие с Парижкото споразумение и въз основа на справедлив подход и най-добрите налични научни данни с цел ограничаване на повишаването на температурата в световен мащаб до 1,5 °C над равнищата от прединдустриалния период;

Б. като има предвид, че Комисията е предложила обща цел за намаляване на емисиите на парникови газове с най-малко 55 % до 2030 г., докато Парламентът е възприел целта за намаляване на емисиите на парникови газове с 60 % до 2030 г.;

В. като има предвид, че докладът за състоянието на енергийния съюз за 2020 г. показва, че търсенето на енергия като цяло намалява в ЕС, но се увеличава в някои сектори, като транспорта и информационните и комуникационните технологии (ИКТ);

Г. като има предвид, че на сградите се дължат приблизително 40 % от общото потребление на енергия в ЕС и 36 % от емисиите на парникови газове от енергия, а ИКТ съставляват между 5 и 9 % от световното потребление на електроенергия;

Д. като има предвид, че 70 % от първичната енергия, използвана в ЕС през 2017 г., е от изкопаеми горива (нефт, природен газ и въглища) ([18]);

Е. като има предвид, че Международната агенция по енергетика счита, че приблизително една трета от глобалните емисии на метан идват от енергийния сектор;

Ж. като има предвид, че постигането на неутралност по отношение на климата изисква преминаване от система, основана предимно на изкопаеми горива, към високо енергийно ефективна, неутрална по отношение на климата и основана на възобновяеми източници система;

З. като има предвид интеграцията на енергийната система означава координирано планиране и експлоатация на енергийната система като цяло, като се имат предвид множество енергоносители и свързана инфраструктура, както и всички крайни потребители;

([10]) ОВ L 158, 14.6.2019 г., стр. 54.
([11]) ОВ L 169, 7.6.2014 г., стр. 108.
([12]) ОВ C 23, 21.1.2021 г., стр. 11.
([13]) Приети текстове, P9_TA(2019)0078.
([14]) Приети текстове, P9_TA(2019)0079.
([15]) Приети текстове, P9_TA(2020)0005.
([16]) Приети текстове, P9_TA(2020)0198.
([17]) Приети текстове, P9_TA(2020)0199.
([18]) Доклад на Евростат от 2019 г. относно статистиката в областта на енергетиката, транспорта и околната среда: https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3217494/10165279/KS-DK-19-001-EN-N.pdf/76651a29-b817-eed4-f9f2-92bf692e1ed9

И. като има предвид, че интеграцията на енергийните системи може да даде отговор на много от предизвикателствата, произтичащи от енергийния преход, и по-специално предизвикателството на декарбонизацията, оптимизацията и балансирането на енергийните мрежи, като по този начин се гарантира сигурността на доставките и се насърчава стратегическата автономност на ЕС;

Й. като има предвид, че двойният екологичен и цифров преход на енергийните мрежи ще изисква безпрецедентни публични и частни инвестиции в модернизирането на инфраструктурата и разгръщането на нова инфраструктура, когато е необходимо, както и инвестиции в саниране на сгради и научноизследователска и развойна дейност;

К. като има предвид, че интеграцията на енергийната система може да ускори прехода към неутрална по отношение на климата икономика, като същевременно се стреми да поддържа разходите за европейските граждани, органи и предприятия в реалистични граници, като същевременно укрепва енергийната сигурност, опазва здравето и околната среда и насърчава растежа, иновациите и водещите позиции в промишлеността в световен мащаб; като има предвид, че трябва да се осъществи икономически ефективна интеграция на енергийния сектор;

Л. като има предвид, че съгласно Регламент (ЕС) 2018/1999 принципът за поставяне на енергийната ефективност на първо място следва да се прилага ефективно при планирането на предлагането и търсенето на енергия, както и при вземането на решения относно политиката и инвестициите, което означава, че всяко решение следва систематично да се оценява спрямо алтернативни икономически ефективни, технически, икономически и екологосъобразни мерки за енергийна ефективност;

М. като има предвид, че кризата с COVID-19 показа, че е от решаващо значение да може да се разчита на безопасна и гъвкава енергийна система; като има предвид, че допълнителните разходи за електричество и отопление са оказали по-голям натиск върху домакинствата;

1. подкрепя насоката, определена от Комисията в нейното съобщение относно стратегия за интегриране на енергийната система, а именно каскаден приоритет за енергийна ефективност и икономии, декарбонизация на крайните приложения чрез пряка електрификация, горива на основата на възобновяеми източници и нисковъглеродни горива за приложения, които нямат друга алтернатива; призовава Комисията и държавите членки да гарантират прилагането на последователен дългосрочен подход в дух на солидарност и сътрудничество и създаването на стабилна регулаторна рамка за засегнатите сектори и обществото като цяло; подчертава, че частният сектор, заедно с публичния сектор, ще играе ключова роля за успеха и ефективното изпълнение на тази стратегия и ще подкрепи изграждането на енергийна система, която да стимулира ЕС към неутралност по отношение на климата най-късно до 2050 г.;

2. счита, че такава стратегия може да помогне на ЕС да проправи път към постигането на своите цели в областта на климата, като същевременно запази енергийната достъпност, финансовата достъпност и сигурността на доставките чрез разработването на кръгова, високо енергийно ефективна, интегрирана, взаимосвързана, устойчива, интелигентна, мултимодална, справедлива и декарбонизирана система; подчертава, че тази стратегия, особено след пандемията от COVID-19, следва да определи визия, която подкрепя неутрална по отношение на климата икономика, като същевременно засилва енергийната сигурност и конкурентоспособността, стимулира работните места и малките и средни предприятия (МСП) и опазва здравето и околната среда, както и насърчава устойчивия растеж и иновациите;

3. припомня важността на това да се вземе предвид разнообразието от национални енергийни системи и предизвикателства; насърчава Комисията да проучи различни пътища за декарбонизация, които могат да помогнат на всички държави членки да използват най-ефективните решения за декарбонизация в съответствие с техните потребности и ресурси;

Оптимизиране и декарбонизация на енергийните системи

4. потвърждава подкрепата си за принципа „енергийната ефективност на първо място“, което означава, че трябва да се даде приоритет на икономиите на енергия и повишаването на ефективността; припомня, че кръговостта и пряката електрификация, когато е възможно, представляват важен път към декарбонизация; подчертава необходимостта от разработване на устойчива и неутрална по отношение на климата енергийна система, като се взема предвид принципът на ефективност на разходите; подчертава необходимостта от портфейл от благоприятни за климата решения, които ще позволят на най-ефективните от енергийна гледна точка и икономически най-ефективните технологии да процъфтяват на пазара, като ще спомогнат за намаляване на въглеродния отпечатък и ще допринесат за насърчаване на енергийната независимост в Съюза;

5. подчертава многобройните ползи от увеличаването на усилията за енергийна ефективност, като например намалената зависимост от вноса на енергия, по-ниските сметки за потребление, повишената конкурентоспособност на промишлеността и общите ползи за климата и околната среда;

6. призовава Комисията да направи оценка на възможността за прилагане на принципа „енергийната ефективност на първо място“ при предстоящите преразглеждания на законодателството и методиките на Съюза, както и в новите инициативи, по-специално за планиране на сценарии и инфраструктура и анализ на разходите и ползите, както и чрез препоръки към държавите членки относно тяхното национално законодателство;

7. отбелязва високото потребление на енергия във водния сектор; призовава Комисията да разгледа мерки за енергийна ефективност за водния сектор на ЕС и възможността за използване на пречистени отпадъчни води като източник на възобновяема енергия на място при интегрирането на енергийната система;

8. отбелязва недостатъчния напредък, постигнат от държавите членки и от Съюза като цяло, по отношение на енергийната ефективност и санирането на сгради, както това е представено в доклада за напредъка в областта на енергийната ефективност за 2020 г.; настоятелно призовава Комисията да преразгледа целите, определени в Директивата за енергийната ефективност, като ги приведе в по-голямо съответствие с целите в областта на климата след задълбочена оценка на въздействието, като същевременно вземе предвид нейните препоръки като част от процеса на управление на енергийния съюз и плана за целта в областта на климата; призовава Комисията да преразгледа съществуващите мерки и да приеме по-целенасочени политики, особено в секторите, като транспорта, където напредъкът е бил недостатъчен; приветства в тази връзка стратегията за вълната на саниране и предстоящото преразглеждане на Директива (ЕС) 2018/844 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2018 г. за изменение на Директива 2010/31/ЕС относно енергийните характеристики на сградите и Директива 2012/27/ЕС относно енергийната ефективност ([19]); припомня, че е важно да се направи оценка на въздействието на преразгледаните цели върху предприятията, и по-специално върху МСП;

9. призовава Комисията да разшири обхвата на принципа на енергийна ефективност, така че да обхване цялата верига за създаване на стойност и всички крайни приложения, като икономически ефективен начин за намаляване на емисиите; призовава Комисията да предложи конкретни инициативи за намаляване на загубите на енергия по преносните и разпределителните мрежи чрез преразглеждане на Регламента за трансевропейската енергийна мрежа (TEN-E) и Регламент (ЕС) 2017/1938 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2017 г. относно мерките за гарантиране на сигурността на доставките на газ и за отмяна на Регламент (ЕС) № 994/2010 ([20]);

10. приветства новата стратегия на ЕС за метана; припомня, че е от съществено значение бързо да се внедрят системи за мониторинг на емисиите на метан, които разчитат на технологии за спътниково наблюдение, като например тези, разработени чрез програмата „Коперник“; призовава Комисията да предложи мерки за допълнително намаляване на емисиите на метан в енергийния сектор; приветства предложението на Комисията за задължително измерване, докладване и проверка, както и за откриване и отстраняване на течове;

11. подчертава потенциала на повторната употреба на отпадъци, особено енергия и отпадна топлина от промишлени процеси, биологични отпадъци, сгради и центрове за данни; подчертава устойчивото производство на енергия от селското стопанство, потреблението на храни и горското стопанство; призовава Комисията и държавите членки да разработят ефективни стимули и бизнес модели за оползотворяване на промишлената отпадна топлина и неизбежната отпадна топлина в топлофикационните мрежи или съхранението, при по-нататъшното преразглеждане на Рамковата директива за отпадъците ([21]);

12. обръща внимание на предизвикателството, свързано с декарбонизацията на отоплението и охлаждането; призовава за по-нататъшно прилагане на стратегията за отопление и охлаждане, включително при преразглеждането на Директивата за енергията от възобновяеми източници, Директивата за енергийната ефективност, както и за създаването на благоприятна рамка при преразглеждането на насоките за държавната помощ в областта на околната среда и енергетиката ([22]); подчертава потенциала на високоефективните районни отоплителни мрежи от четвърто и пето поколение; отбелязва, че те могат да играят значителна роля за икономически ефективна декарбонизация на топлинната енергия в градските и промишлените райони; приветства факта, че районните отоплителни и охладителни мрежи ще бъдат допустими за финансиране съгласно преразгледания Регламент за Механизма за свързване на Европа, и призовава за включването им като потенциални проекти от общ интерес съгласно Регламента за трансевропейската енергийна мрежа (TEN-E); освен това призовава Комисията да вземе предвид топлинната инфраструктура и топлинното акумулиране при разработването на десетгодишните планове за развитие на мрежата както за Европейската мрежа на операторите на преносни системи за електроенергия, така и за Европейската мрежа на операторите на преносни системи за газ; отбелязва със загриженост ниския процент на заместване на старите и неефективни отоплителни системи; приветства текущото преразглеждане на вторичното законодателство относно енергийното етикетиране и екопроектирането на отоплителни и водоподгреватели и охладители; подчертава потенциала на цифровите инструменти за интелигентното управление на енергията, като същевременно се гарантират киберсигурността и защитата на личните данни;

13. припомня, че енергийният преход ще изисква между 520 и 575 милиарда евро годишни инвестиции в инфраструктура и съизмеримо и ефективно разгръщане на енергия от възобновяеми източници; призовава Комисията да разработи приобщаващо, интегрирано и реалистично планиране на сценарии, което допълнително да разглежда енергийната ефективност и интегрирането на енергийната система в съответствие с Плана за инвестиции за устойчива Европа; отбелязва

([19]) ОВ L 156, 19.6.2018 г., стр. 75.
([20]) ОВ L 280, 28.10.2017 г., стр. 1.
([21]) Директива 2008/98/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 ноември 2008 г. относно отпадъците и за отмяна на определени директиви (ОВ L 312, 22.11.2008 г., стр. 3).
([22]) Насоки относно държавната помощ за опазване на околната среда и за енергетика.

необходимостта от спазване на критериите за устойчиви инвестиции, определени в Регламент (ЕС) 2020/852 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юни 2020 г. за създаване на рамка за улесняване на устойчивите инвестиции ([23]) и финансови инструменти, които са в пълно съответствие с целите в областта на климата и енергетиката за 2030 г. и с неутралност по отношение на климата най-късно до 2050 г., за да се гарантира, че това не води до блокиране на активи; подчертава, че различни европейски програми и финансови инструменти играят ключова роля за насърчаване на енергийния преход; подчертава необходимостта да се гарантира, че използването на енергийни източници, като например природен газ, има само преходен характер, като се има предвид целта за постигане на неутралност по отношение на климата; подчертава, че системната интеграция следва да използва в максимална степен съществуващата енергийна инфраструктура, която може да спомогне за осъществяването на икономически ефективен преход в много сектори;

14. подчертава значението на предварителната оценка и предвижданото на необходимостта от мерки за енергийна ефективност, системна интеграция или нова инфраструктура за производство на енергия, взаимосвързаност, пренос, разпределение, съхранение и преобразуване, за да се оптимизира използването на съществуващата енергийна инфраструктура в една неутрална по отношение на климата икономика, като същевременно се гарантира нейната икономическа, екологична и социална жизнеспособност и ефективност на разходите, като същевременно се избягват ефектите на зависимост и блокираните активи; подчертава значението на спазването на принципа на технологична неутралност сред технологиите, необходими за постигане на неутралност по отношение на климата, тъй като някои от технологиите, които ще бъдат необходими в обозримо бъдеще, все още изискват инвестиции в научноизследователска и развойна дейност; изисква всеки инфраструктурен проект да включва алтернативен сценарий, който се основава на намаляване на търсенето и/или секторна интеграция, преди да бъде изграден;

15. приветства публикуването на новата стратегия на ЕС за възобновяемата енергия от разположени в морето инсталации; подчертава, че бързото развитие на енергията от възобновяеми източници в морето е от решаващо значение за постигането на нашата цел за капацитет за енергия от възобновяеми източници до 2030 г.; счита, че тази стратегия е възможност за увеличаване на производството на електроенергия от възобновяеми източници, за увеличаване на прякото използване на електроенергия и за подкрепа на непряката електрификация, например чрез водород и синтетични горива; поради това призовава за цялостно преразглеждане на законодателството на ЕС относно енергийната инфраструктура и целенасочено преразглеждане на съответните насоки за държавна помощ с цел насърчаване на разгръщането на всички източници на енергия от възобновяеми източници; посочва потенциала на гражданите, промишлеността и публичния сектор да използват допълнително слънчевата енергия на равнище разпределение; призовава държавите членки да опростят процедурите за издаване на разрешения и да премахнат административните пречки пред производството на енергия от възобновяеми източници;

16. призовава Комисията да използва преразглеждането на Регламента за трансевропейската енергийна мрежа (TEN-E) като възможност той да бъде приведен в пълно съответствие с целта за неутралност по отношение на климата; подчертава, че принципите на намаляване на емисиите, цифровизация и интегриране на енергийната система следва да бъдат заложени в целите на регламента и в десетгодишното планиране на развитието на мрежата, както и в по-дългия график за планиране, съобразен с целта за неутралност по отношение на климата, за да се избегнат, наред с другото, невъзвръщаеми разходи; подчертава, че инвестициите за цифровизиране на съществуващата инфраструктура могат значително да подобрят нейното управление чрез използването на цифрови близнаци, алгоритми или изкуствен интелект; подкрепя разширяването на обхвата на регламента, така че да включва енергийната инфраструктура, като например съхранението и водорода; призовава за интегриран и координиран план за мрежата, който постепенно да включва всички енергоносители и инфраструктура; подчертава, че инфраструктурата на енергийната система следва да бъде интегрирана с цифровите и транспортните системи;

17. насърчава Комисията да предложи по-амбициозни мерки и цели при преразглеждането на Директивата за енергията от възобновяеми източници за насърчаване на използването на енергия от възобновяеми източници, за да се увеличи делът на енергията от възобновяеми източници в различните сектори въз основа на задълбочена оценка на въздействието; подчертава необходимостта от ускоряване на прехода към енергийна система, основана на възобновяеми енергийни източници и по-бързо електрифициране на секторите на крайното потребление, когато това е възможно, като се вземат предвид разходите и енергийната ефективност;

18. приветства приемането на стратегията „Вълна на саниране за Европа“, която ще ускори въвеждането на мерки за енергийна и ресурсна ефективност и по-голямо навлизане на възобновяемите енергийни източници в сградите в целия ЕС; призовава Комисията и държавите членки да вземат предвид полезните взаимодействия между енергийния сектор и строителния сектор, за да се постигне неутралност по отношение на климата; подчертава, че обновяването на съществуващия сграден фонд ще допълва декарбонизацията на производството на енергия;

19. отчита постигнатия до момента напредък в интегрирането на енергийните пазари на ЕС с тези на договарящите се страни от Енергийната общност; подчертава значението на насърчаването на сътрудничеството в областта на енергията от възобновяеми източници; подчертава необходимостта от укрепване на механизмите за трансгранично сътрудничество при предстоящото преразглеждане на Директивата за енергията от възобновяеми източници за насърчаване на използването на енергия от възобновяеми източници;

([23]) ОВ L 198, 22.6.2020 г., стр. 13.

20. приветства приемането на европейската стратегия за използването на водорода; подчертава, че следва да се даде приоритет на изграждането на верига за доставки на водород от възобновяеми източници в Европа, за да се насърчат предимствата за пионерите в областта, конкурентоспособността на индустрията, както и сигурността на енергийното снабдяване; изразява убеждение, че възобновяемият и декарбонизираният водород могат да спомогнат за намаляване на постоянните емисии като например тези от промишлени процеси и тежкотоварния транспорт, при които пряката електрификация може да бъде ограничена поради ниска ефективност на разходите или технически, социални и екологични причини; припомня необходимостта от ускоряване на декарбонизацията на съществуващото производство на водород; подкрепя стартирането на важни проекти от общоевропейски интерес в областта на водорода; призовава Комисията да разработи всеобхватна рамка за класификация и сертифициране на превозвачите на газ въз основа на критериите за намаляване на емисиите на парникови газове през целия жизнен цикъл и за устойчивост, в съответствие с подхода, определен в Директивата за енергията от възобновяеми източници за насърчаване на използването на енергия от възобновяеми източници; подчертава, че подобна класификация е от изключително значение за участниците на пазара, органите и потребителите; подчертава необходимостта от разработване на стабилна рамка и подходяща базова линия, за да се гарантира, че се разполага достатъчен допълнителен капацитет за производство на енергия от възобновяеми източници пропорционално на необходимостта от водород от възобновяеми източници; призовава Комисията да вземе предвид това разнообразие от потребности в предстоящите си законодателни предложения; призовава Комисията да гарантира лоялна и ефективна конкуренция между водорода, внасян от международни партньори, и водорода, който се произвежда в ЕС;

21. подчертава ролята, която безопасното за околната среда улавяне, съхранение и използване на въглерод (CCS/U) може да изиграе за постигане на целите на Европейския зелен пакт; подкрепя интегриран контекст на политиката, за да се мотивира приемането на безопасни за околната среда приложения за CCS/U, които да осигуряват нетно намаляване на емисиите на парникови газове, така че тежката промишленост да стане неутрална по отношение на климата, когато не са на разположение варианти за пряко намаляване на емисиите; отбелязва предложението на Комисията за свикване на ежегоден Европейски форум по въпросите на улавянето, съхранението и използването на въглерод като част от Промишления форум за чиста енергия с цел по-нататъшно проучване на възможностите за насърчаване на такива проекти; припомня необходимостта да се даде приоритет на прякото намаляване на емисиите и на действията за поддържане и укрепване на естествените поглътители и резервоари на ЕС, например чрез устойчиво управление на горите;

22. подчертава, че транспортът може значително да улесни разгръщането на енергията от възобновяеми източници; призовава Комисията и държавите членки да предложат благоприятна политическа рамка и амбициозни цели, основани на принципа на технологична неутралност сред технологиите, необходими за постигане на неутралност по отношение на климата, за справедлив, финансово достъпен и балансиран преход към декарбонизация на всички видове пътнически и товарен транспорт, включително обществен флот и мрежи, автомобилен, воден (както морски, така и по вътрешните водни пътища), железопътен и въздушен транспорт основно чрез електрификация, а когато това не е възможно — устойчиво произведени горива; приветства съобщението на Комисията за разполагане на един милион зарядни пунктове за електрически превозни средства в рамките на преразглеждането на Директива 2014/94/ЕС; призовава Комисията да насърчи производителите на автомобили да предоставят възможност за зареждане чрез свързване на превозните средства към електрическата мрежа; подчертава необходимостта от адаптиране на електрификационните мрежи и инфраструктура за алтернативни горива за автомобилния парк в ЕС, както и от подкрепа на други лесни за внедряване решения, по-специално в транспортните възли; подчертава потенциала за вътрешно сътрудничество в областта на декарбонизацията на трансграничния транспорт; подчертава в тази връзка решаващата роля на Транспортната общност и на Комисията за създаване на полезни взаимодействия със съседните държави и ускоряване на трансфера на стандартите на ЕС относно емисиите от транспорта; подчертава значението на обществения транспорт за намаляването на търсенето на енергия и необходимостта от развитие и разширяване на декарбонизирания обществен транспорт както в градските, така и в селските райони;

23. подчертава, че има сектори, които увеличават потреблението си на енергия, например транспортния и туристическия сектор и сектора на ИКТ; подкрепя Комисията при проучването на взаимодействието между топлофикационните и охладителните мрежи и източниците на неизбежна отпадна топлина; приветства ангажимента, включен в стратегията на ЕС в областта на цифровите технологии, за постигане на неутралност по отношение на климата на центровете за данни до 2030 г.; призовава Комисията да предложи план за действие за участието на туристическия сектор в процеса на интеграция на енергийната система, като потърси начини, наред с другото, за насърчаване на железопътния туризъм, екологосъобразната мобилност и електромобилността и създаването на кръгови енергийни общности в устойчивия туризъм;

Осигуряване на равновесие на енергийните системи

24. отбелязва, че поддържането на равновесието на електроенергийните мрежи и управлението на върховото потребление и производство ще бъде по-сложно с все по-децентрализиран и възобновяем енергиен микс, и във връзка с това подчертава ролята на оптимизацията на потреблението, съхранението и интелигентното управление на енергията; подчертава, че преминаването към децентрализирано производство на енергия носи много ползи: то може да насърчи използването на местни енергийни източници, което да доведе до повишаване на сигурността на енергийните доставки на местно равнище, развитие на общностите и сближаване чрез осигуряване на нови източници на доходи и създаване на нови работни места; припомня, че държавите членки остават свободни да определят своя енергиен микс, чието разнообразие е от основно значение за гарантиране на сигурността на доставките;

Сряда, 19 май 2021 г.

25. подчертава, че междусистемните връзки са по-важни от всякога, за да се гарантира преносът на енергия от възобновяеми източници до областите, в които търсенето ще бъде най-голямо, и за балансиране на енергийната система като цяло; подчертава необходимостта от максимално увеличаване на въздействието на търговията с електроенергия и от изпълнение на задължението за използване на минимум 70 % от съществуващия междусистемен капацитет, определен в член 16, параграф 8 от Регламент (ЕС) 2019/943; подчертава, че Комисията и съответните държави членки следва да въведат ефективни мерки за преодоляване на липсата на конектори в морето с оглед на нарастващата роля на енергията от разположени в морето инсталации в една интегрирана енергийна система;

26. изразява съжаление, че редица държави членки все още не са постигнали целта си от 10 % междусистемна електроенергийна свързаност до 2020 г.; приветства предложението на Комисията за повишаване на целта за междусистемна електроенергийна свързаност до 2030 г. на 15 %, при условие че тя подкрепя в по-голяма степен националните инвестиции чрез списъка на проекти от общ интерес; насърчава Комисията да поднови работата на експертната група относно целите за междусистемна свързаност;

27. отбелязва, че инфраструктурата на електроенергийната мрежа следва да бъде допълнително подобрена чрез цифровизация и автоматизация, за да се осигури гъвкавост на системата и да се използват полезните взаимодействия с други енергийни вектори; приветства съобщението на Комисията за „План за действие в областта на цифровизацията на енергетиката“ за развитие на конкурентен пазар за цифрови енергийни услуги, който да гарантира неприкосновеността на данните и суверенитета и да подкрепя инвестициите в цифрова енергийна инфраструктура; подчертава, че интелигентните мрежи ще позволят нарастващото навлизане на децентрализирана и гъвкава енергия от възобновяеми източници, както и на силно взаимосвързана електроенергийна система;

28. отново заявява, че европейският капацитет за съхранение на енергия е основен източник на гъвкавост и сигурност на доставките; подчертава необходимостта от намаляване на регулаторните пречки пред инсталирането на оборудване за съхранение; призовава Комисията при предстоящото преразглеждане на Директива 2003/96/ЕО да направи оценка на начините за намаляване на разходите за данъци и налози върху преобразуването и съхранението на енергия и да премахне евентуалното двойно данъчно облагане на проектите за съхранение; припомня, че е важно да се гарантира пълна оперативна съвместимост на различните системи за транспорт и съхранение, включително тези с трансгранично значение и свързани с трети държави; настоятелно призовава Комисията да преразгледа тази директива, като същевременно избягва ненужните нарушения на пазара за сметка на други енергийни източници и неблагоприятните последици за потребителите;

29. призовава държавите членки да подобрят достъпа до финансиране за всички проекти за съхранение на енергия, с акцент върху модернизирането на съществуващата инфраструктура; призовава Комисията да продължи да взема под внимание необходимостта от разгръщане на инфраструктура за съхранение в следващия списък с проекти от общ интерес и при преразглеждането на насоките относно държавната помощ за опазване на околната среда и за енергетика;

30. отбелязва със загриженост голямата зависимост на ЕС от вноса на литиево-йонни батерии; поради това приветства подхода, определен в стратегическия план за действие в сектора на акумулаторните батерии ([24]), по-специално диверсификацията на източниците на суровини, разработването на алтернативи на редкоземните елементи, пълноценното използване на търговската политика на ЕС за гарантиране на устойчиви и сигурни доставки и разработването на стимули за кръговост, както и създаването на Европейския алианс за акумулаторните батерии;

31. припомня допълващата роля, която могат да играят технологиите за преобразуване на електроенергията в други форми на енергия (power-to-X) в балансиращите мрежи за преодоляване на инфраструктурните затруднения, преноса на енергия и осигуряването на гъвкавост и сезонно съхранение на топлинна енергия и електроенергия, тъй като те са лесни за интегриране в съществуващата инфраструктура; изразява убеждение, че тези технологии ще спомогнат за интегрирането на нарастващия дял на производството на електроенергия от възобновяеми източници; отбелязва необходимостта от развитие на капацитета за съхранение на водород;

32. припомня значението на междусистемните връзки и на сътрудничеството между операторите на мрежи; приветства създаването на регионални координационни центрове в съответствие с Регламент (ЕС) 2019/943; счита, че операторите на преносни системи следва да прилагат интегриран и междусекторен подход за бъдещото планиране на мрежите, както и съгласуваност с целите в областта на климата и енергетиката и националните планове в областта на енергетиката и климата;

33. подчертава предимствата на „многопосочна“ система, при която потребителите играят активна роля в енергийните доставки; припомня, че държавите членки трябва да гарантират, че всички граждани имат правото да произвеждат, потребяват и съхраняват своя собствена енергия индивидуално или като общност и във връзка с това подчертава ролята на възможностите за гъвкавост в прехода от енергийна система, ориентирана към предлагането, към енергийна система, основана

([24]) Приложение II към съобщението на Комисията от 17 май 2018 г., озаглавено „Европа в движение: устойчива мобилност за Европа: безопасна, свързана, екологосъобразна“ (COM(2018)0293).

на търсенето, която дава възможност на активните потребители да реагират на търсенето чрез цифрови решения в пълно съответствие с Общия регламент относно защитата на данните ([25]); призовава Комисията и държавите членки да проучат начини за допълнително насърчаване на развитието на европейски пазар за гъвкавост по отношение на търсенето чрез, наред с другото, общи стандарти за гъвкавост при крайното потребление и оценка на потенциалните ползи и въздействия върху разходите на енергийната система; приветства гъвкавите интегрирани енергийни системи, които имат за цел оптимизирането на сектора на отоплението/охлаждането, както и използването на ефективно и гъвкаво високоефективно комбинирано производство на енергия, което допринася за балансирането на електроенергийната мрежа, икономически ефективното използване на възобновяеми енергийни източници и интегрирането на отпадната топлина на местно/регионално равнище; призовава за своевременно прилагане на Директива (ЕС) 2019/944 и нейните разпоредби относно оптимизацията на потреблението;

34. подчертава ролята, която може да играе електрическата мобилност като форма на интелигентна интеграция на секторите на енергетиката и транспорта чрез отключване на капацитет за гъвкавост; подчертава, че електрификацията на транспортния сектор има потенциала да увеличи енергийната стратегическа автономност на Съюза чрез намаляване на необходимостта от вносни изкопаеми горива; подчертава потенциала за съхранение и гъвкавост на внедряването на технологии от типа „превозно средство към мрежа“ и отбелязва, че това ще изисква оперативната съвместимост на енергийните системи и електрическите превозни средства;

35. припомня колко важно е справянето с рисковете за киберсигурността в енергийния сектор, за да се гарантира устойчивостта на енергийните системи; подчертава, че нарастващият брой свързани продукти, като например отоплителни уреди, електрически превозни средства и интелигентни измервателни уреди, може да увеличи риска от атаки срещу киберсигурността на електроенергийната система; настоятелно призовава Комисията бързо да се справи с подобни рискове, като определи високо равнище на защита на киберсигурността за свързаните продукти в контекста на кодекса за киберсигурност на електроенергийната мрежа;

36. подчертава, че една по-възобновяема, децентрализирана и по-добре интегрирана енергийна система изисква по-добро прогнозиране на търсенето на енергия и по-добро съгласуване в реално време на доставките и съхранението от различни енергоносители; подчертава в тази връзка решаващата роля на цифровизацията на обработката на статистически и метеорологични данни; призовава Комисията и държавите членки да развият вътрешен пазар за цифрови енергийни технологии, като същевременно защитят неприкосновеността на личния живот и личните данни на потребителите; насърчава държавите членки да приемат показателя за подготвеност за интелигентно управление, разработен като част от Директива 2010/31/ЕС относно енергийните характеристики на сградите ([26]), за да се използва потенциалът за гъвкавост по отношение на търсенето на равнище сгради; подчертава, че това ще изисква повече общи стандарти за обмен на данни; приветства намерението на Комисията да приеме план за действие за цифровизацията на енергетиката, за да се насърчи водещата роля на ЕС в областта на технологиите и да се даде възможност за по-интегрирана енергийна система с интелигентни решения в конкретни сектори (като например интелигентни мрежи, по-ефективен и безопасен транспорт и енергоспестявания в сградите), с по-добро финансиране за периода 2021–2027 г.;

37. потвърждава ключовата роля на Агенцията за сътрудничество между регулаторите на енергия в интегрирането на енергийната система и прилагането на законодателството на ЕС в областта на енергетиката; призовава Комисията и държавите членки да гарантират, че на агенцията се предоставят достатъчно средства за изпълнение на нейните задачи;

Осигуряване на енергийна достъпност, както физическа, така и финансова, за всички граждани и предприятия

38. припомня, че основната цел на действията на ЕС в областта на енергетиката е да се гарантира правилното функциониране на пазара предвид необходимостта от опазване и подобряване на околната среда; призовава Комисията да предприеме мерките, необходими за гарантиране на доброто функциониране на енергийните пазари, да гарантира пълното прилагане на достиженията на правото на ЕС в областта на вътрешния енергиен пазар, включително пакета за чиста енергия, да приведе правата на потребителите в секторите на природния газ и централното отопление в съответствие с тези на потребителите на електроенергия и да им помогне да допринесат за декарбонизацията на икономиката; подчертава, че е важно клиентите да бъдат насочвани към най-ефективния в енергийно и икономическо отношение вариант за декарбонизация въз основа на цени, които отразяват правилно всички разходи на използвания енергиен носител; приветства инициативата за преразглеждане на Директива 2003/96/ЕО и превръщането ѝ в инструмент, който да приведе данъчните политики в съответствие с целите в областта на енергетиката и климата за 2030 г. и 2050 г.; призовава Комисията

([25]) Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (ОВ L 119, 4.5.2016 г., стр. 1).

([26]) Директива 2010/31/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 19 май 2010 г. относно енергийните характеристики на сградите (ОВ L 153, 18.6.2010 г., стр. 13).

и държавите членки да интегрират в тази директива целите, свързани с климата; подчертава необходимостта да се преразгледа нейният обхват и да се направи разграничаване между изкопаемите, нисковъглеродните и възобновяемите газове, за да се стимулира разработването на устойчиви алтернативи; призовава държавите членки да премахнат неоправданите данъци и налози, за да се гарантира, че данъчното облагане е хармонизирано, да се насърчат чистите иновативни технологии и да се осигурят конкурентни цени на енергията в Европа; призовава държавите членки да работят за постепенното премахване на преките и непреките субсидии за изкопаеми горива;

39. изразява съгласие с анализа на Комисията относно необходимостта от по-нататъшна работа за постепенното премахване на субсидиите за изкопаеми горива, необходимостта от предоставяне на по-последователни ценови сигнали в енергийните сектори и държавите членки, липсата на съгласуваност по отношение на плащаните от потребителите на електроенергия високи такси и налози, които не са свързани с енергията, и факта, че външните разходи не се интернализират; настоятелно призовава Комисията и държавите членки да отстранят идентифицираните проблеми чрез ефективни регулаторни мерки;

40. изразява убеждението, че е необходимо потребителите на енергия да се насърчават да бъдат по-активни; приветства влизането в сила на новите разпоредби на Директива (ЕС) 2019/944, които дават възможност на активните потребители да участват пълноценно на пазара и да извличат ползи от своите дейности; призовава Комисията да направи оценка на пречките пред улесняването на развитието на потреблението на собствена електроенергия от възобновяеми източници и на общностите за енергия от възобновяеми източници, по-специално тези в домакинства с ниски доходи или в уязвими домакинства, както и за промишлените потребители; призовава за прозрачна информация относно въздействието на енергийния избор върху климата като част от планираната информационна кампания за потребителите;

41. подчертава потенциала за овластяване на потребителите в интегрираните системи за възобновяема енергия за производство, потребление, съхранение и продажба на енергия; счита, че това предоставя и възможности на общностите за енергия от възобновяеми източници за подобряване на енергийната ефективност на равнище домакинство и за подпомагане на борбата с енергийната бедност;

42. потвърждава отново потенциала на енергийните общности и микропредприятията да развиват достъпа до по-устойчива енергия, особено за изолираните и островните райони и най-отдалечените региони; подчертава необходимостта да се гарантира интеграцията на тези райони с трансевропейските електроенергийни мрежи и да се разработят проекти, така че островите или островните групи да постигнат енергийна самодостатъчност от възобновяеми енергийни източници, например както беше показано в проекта „Тилос“ в рамките на програма „Хоризонт 2020“;

43. призовава Комисията да предложи правила, които да позволят на гражданските енергийни общности да продължат да участват в интеграцията на енергийната система, например чрез свързване към топлинни мрежи, зареждане с електрическа мобилност, съхранение или оптимизация на потреблението, наред с производството на енергия от възобновяеми източници;

Гарантиране на водещата роля на Европа в областта на технологиите за устойчива и възобновяема енергия

44. припомня, че сред целите на енергийния съюз е да се намали зависимостта ни от вноса и да се гарантират сигурността на доставките и технологичната независимост; призовава ЕС да се поучи от настоящата икономическа криза и да работи за по-голяма автономност в стратегическите вериги за създаване на стойност; счита, че създаването на полезни взаимодействия може да спомогне за постигането на тази цел;

45. подчертава значението на разширяването на конкурентоспособността на европейските технологии, за да се гарантира автономността на ЕС в стратегическия енергиен сектор; призовава Комисията да подкрепя научните изследвания и иновациите чрез различните структурни и секторни фондове; припомня водещата роля на Съюза в световен мащаб в областта на технологиите за измерване на спътниковите емисии, и по-специално услугата на „Коперник“ за мониторинг на атмосферата; припомня експертния опит на Европейския център за средносрочна метеорологична прогноза в предсказването на времето и следователно в предвиждането на колебанията в търсенето на енергия; призовава Комисията да разгледа възможността за допълнително подпомагане на технологиите, които ще допринесат за устойчива на изменението на климата и интегрирана енергийна система, включително там, където Европа има водеща роля в световен мащаб и вътрешни вериги за създаване на стойност;

46. отбелязва със загриженост, че в заключенията на доклада за състоянието на енергийния съюз за 2020 г. се подчертава намаляването на инвестициите в научни изследвания и иновации в областта на технологиите за чиста енергия; отново подчертава ключовата роля на подкрепата на ЕС за научните изследвания и иновациите, по-специално за революционните иновации; приветства увеличения бюджет за научни изследвания в рамките на програмата „Хоризонт Европа“ и създаването на европейското научноизследователско пространство;

47. подчертава необходимостта от справедлив преход и призовава Комисията и държавите членки да разгледат структурните промени в енергийния сектор във всички съответни законодателни предложения, за да спомогнат за улесняването на прехода към неутралност по отношение на климата; потвърждава обещанието, дадено в новия Зелен пакт, според което никой не бива да бъде изоставен; във връзка с това отбелязва, че е от изключително значение да се

трансформират уменията на служителите в секторите, които са изправени пред риск от изчезване в резултат на екологичния преход; подчертава стойността на утвърдения европейски експертен опит в областта на интеграцията на енергийната система и призовава държавите членки да оценят този експертен опит и да спомогнат за прехвърлянето му от сектора на енергията от изкопаеми горива към неутрална по отношение на климата интегрирана енергийна система;

48. подчертава следните революционни иновации и технологии в процесите, които трябва да бъдат допълнително засилени в перспективата на кръговата икономика и ефективна стратегия за секторна интеграция:

а) високоефективно и възобновяемо производство на стомана на основата на водород, съчетаващо рециклирането на стомана и производството на дълготрайни железни калъпи,

б) централно отопление чрез подземен пренос на излишна топлинна енергия,

в) интелигентно зареждане и преминаване към други видове транспорт в транспортния сектор,

г) устойчива замяна на нефтохимическите и агрохимическите продукти и свързаните с тях процеси,

д) производство и рециклиране на акумулаторни батерии от ново поколение, както и

е) технологии за потапяне в течност за центровете за данни, което значително намалява енергийните нужди и излишната топлина;

49. приветства инициативите, предприети във връзка със стратегическите вериги за създаване на стойност; призовава за признаване на технологиите за възобновяема енергия като стратегическа верига за създаване на стойност и за създаване на съюз за подкрепа на усилията за разрастване на тези технологии, както и на инициатива за подобряване на процеса и енергийната ефективност; призовава Комисията да гарантира прозрачно управление на всички съюзи, с участието на МСП, гражданското общество, неправителствените организации и независимите експерти, като същевременно гарантира географското многообразие;

o

o o

50. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция на Съвета и на Комисията.